

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут телекомунікацій, радіоелектроніки та електронної техніки
кафедра «Радіоелектронні пристрої та системи»

Лабораторна робота №6
з дисципліни «Програмування частина 2»
«Загальна структура програми на мові C»

Мета роботи: ознайомитися із загальною структурою побудови програм на мові C, навчитися використовувати функції введення та виведення даних

Підготував:
ст. групи АП-11
Василюк Ростислав

Прийняв:
Чайковський І.Б.

Львів 2024

Теоретичні відомості

Програма на мові C складається з однієї або більше функцій і хоча б одна з них повинна називатися `main()`. Опис функції складається з заголовку та тіла.

Заголовок у свою чергу містить директиви препроцесора типу `#include` тощо, що під'єднують бібліотечні файли та специфікують перетворення тексту програми перед компіляцією; а також ім'я функції. Ознакою імені функції служать круглі дужки.

Тіло функції поміщається в фігурні дужки та є набором операторів (команд), кожен із яких закінчується символом `“ ; “` - крапка з комою. Елементом програми є коментар - частина тексту програми для пояснення окремих операторів, що входять до її складу.

Коментар не впливає на виконання операторів і записується таким чином :
`//текст коментарю` або так: `/* текст коментарю*/` . В першому випадку коментар має бути єдиним у рядку або в кінці рядка.

Другий спосіб дозволяє записувати коментар будь-де в тексті програми
Оголошення змінної задає ім'я та атрибути змінної. Визначення змінної, крім задання імені та її атрибутів, приводить до виділення для неї пам'яті.

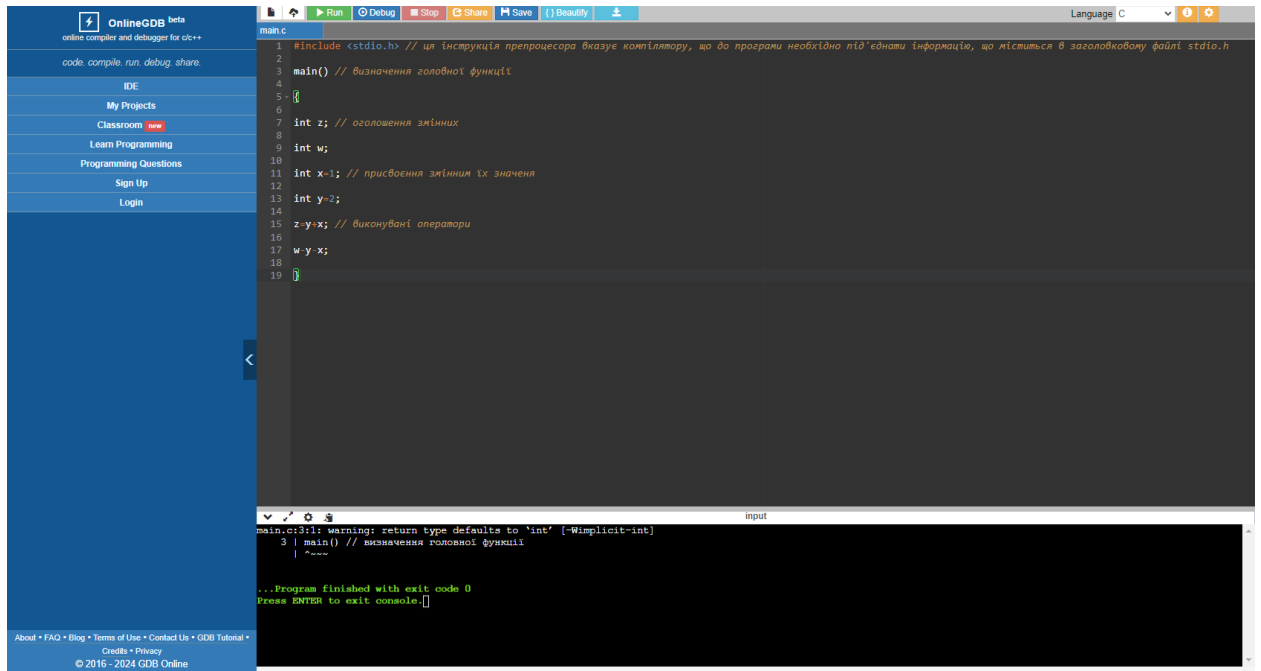
Програма може містити довільне число директив, вказівок компілятору, оголошень та визначень. Їх синтаксис розглядатиметься нижче. Порядок появи цих елементів у програмі є важливий.

Директиви препроцесора – це інструкції, записані в програмі на мові C.

Хід роботи

1. Ознайомитися з теоретичними відомостями.
2. Здійснити виконання усіх прикладів, представлених у теоретичних відомостях, після чого представити їх скріни та результати їх виконання у звіті.

А) Нижче наведена проста програма

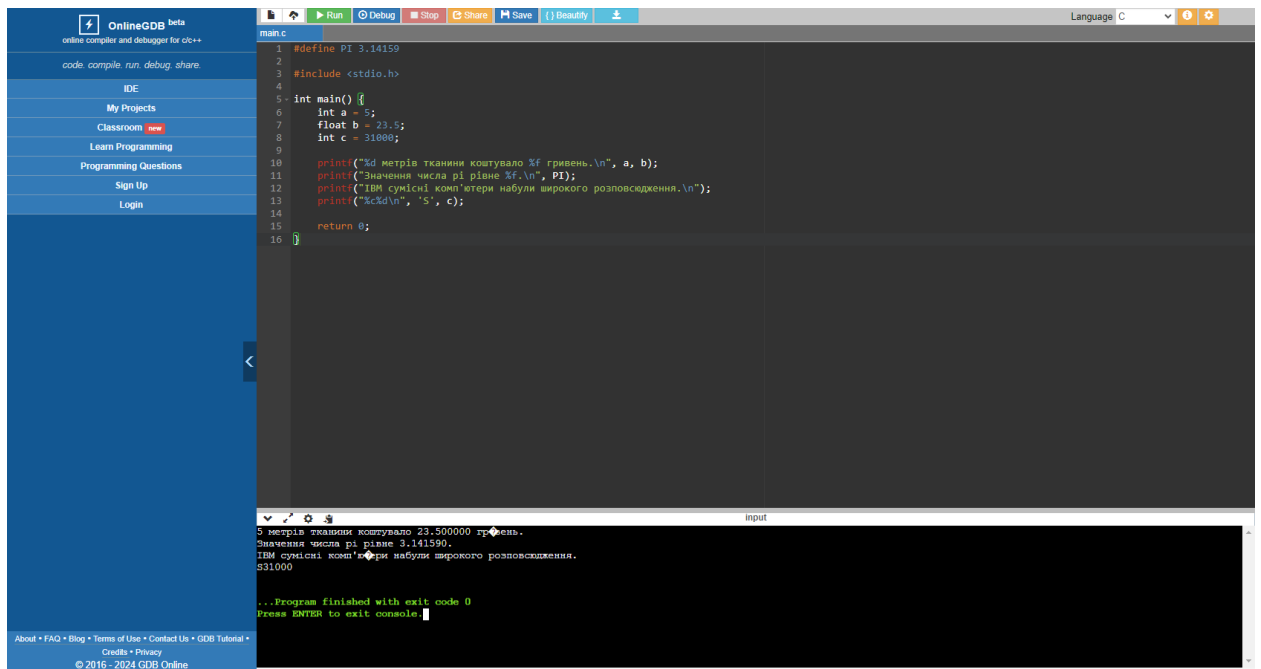


```
main.c
1 #include <stdio.h> // ця інструкція препроцесора вказує компілятору, що до програми необхідно під'єднати інформацію, що міститься в заголовковому файлі stdio.h
2
3 main() // Визначення головної функції
4 {
5
6
7   int z; // оголошення змінних
8
9   int w;
10
11   int x=1; // присвоєння змінним їх значення
12
13   int y=2;
14
15   z=y*x; // виконувати оператори
16
17   w=y*x;
18
19 }
```

main.c:3:11: warning: return type defaults to 'int' [-Wimplicit-int]
3 | main() // визначення головної функції
 | ^~~~~

...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console.

Б) Використання функції printf ().

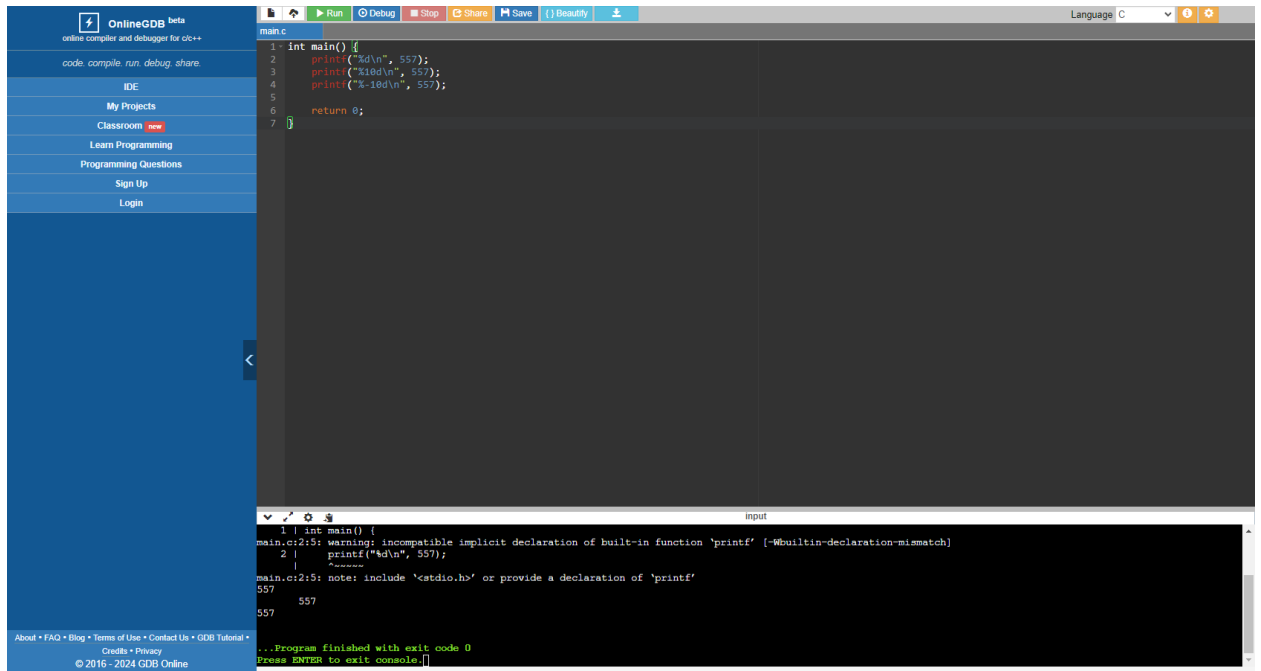


```
main.c
1 #define PI 3.14159
2
3 #include <stdio.h>
4
5 int main() {
6   int a = 5;
7   float b = 23.5;
8   int c = 31000;
9
10   printf("%d метрів тканини коштувало %f гривень.\n", a, b);
11   printf("Значення числа pi рівне %f.\n", PI);
12   printf("IBM сумісні комп'ютери набули широкого розповсюдження.\n");
13   printf("%c%d\n", 'S', c);
14
15   return 0;
16 }
```

5 метрів тканини коштувало 23.500000 гривень.
Значення числа pi рівне 3.141590.
IBM сумісні комп'ютери набули широкого розповсюдження.
S31000

...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console.

В) Приклади роботи модифікаторів ширини поля на друк цілого числа.

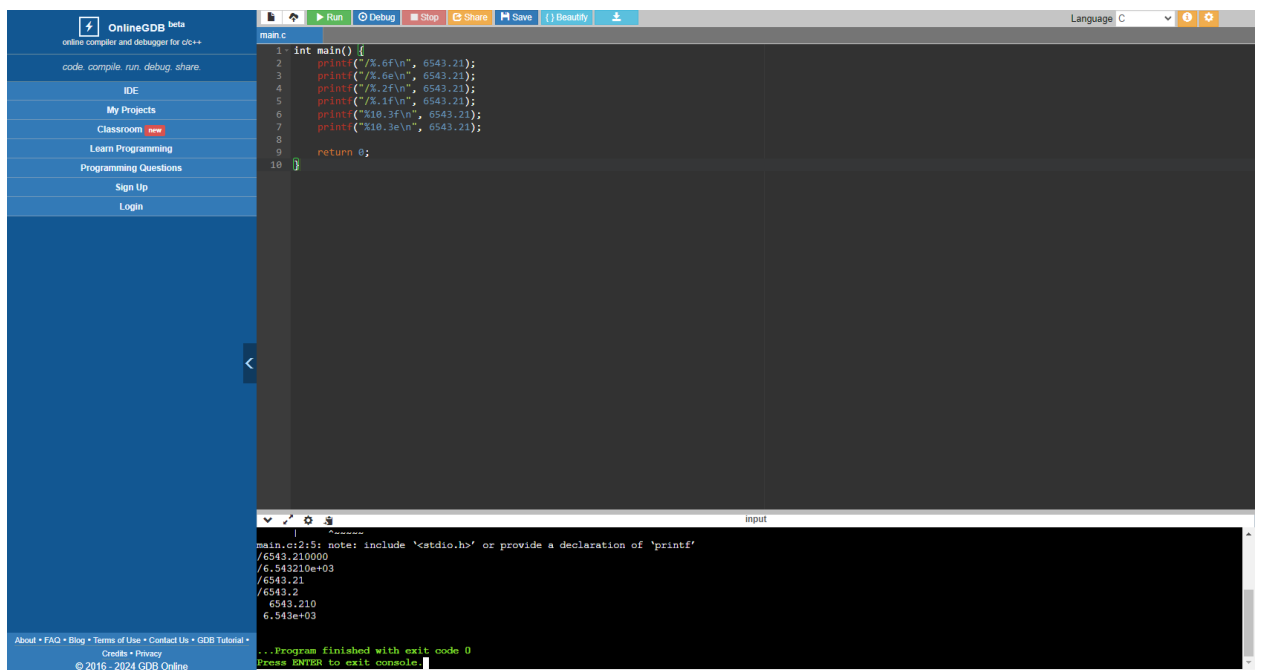

The screenshot shows the OnlineGDB interface with a C program. The code defines a `main` function that prints the number 557 using `printf` with three different width modifiers: `%d`, `%10d`, and `%-10d`. The output in the console shows the results of these prints, with the last one being right-aligned. The console also displays compiler warnings about the implicit declaration of `printf`.

```
main.c
1 int main() {
2     printf("%d\n", 557);
3     printf("%10d\n", 557);
4     printf("%-10d\n", 557);
5
6     return 0;
7 }
```

```
main.c:2:5: warning: incompatible implicit declaration of built-in function 'printf' [-Wbuiltin-declaration-mismatch]
2 |     printf("%d\n", 557);
  |     ^~~~~~
main.c:2:5: note: include '<stdio.h>' or provide a declaration of 'printf'
557
557
...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console.
```

Г) Розглянемо приклади форматів, що відповідають даним з плаваючою точкою.

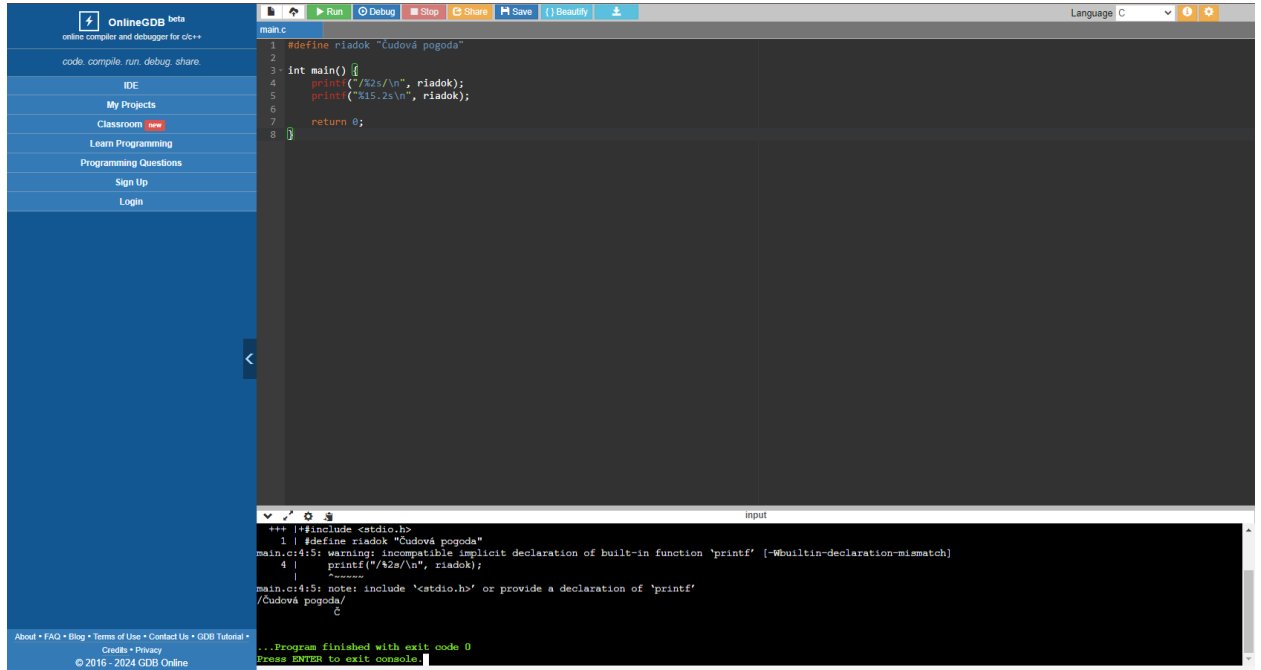

The screenshot shows the OnlineGDB interface with a C program. The code defines a `main` function that prints the number 6543.21 using various floating-point format specifiers: `%f`, `%6f`, `%e`, `%2f`, `%1f`, `%10.3f`, and `%10.3e`. The output in the console shows the results of these prints, including scientific notation and fixed decimal places. The console also displays the same compiler warning about the implicit declaration of `printf`.

```
main.c
1 int main() {
2     printf("%f", 6543.21);
3     printf("%6f", 6543.21);
4     printf("%e", 6543.21);
5     printf("%2f", 6543.21);
6     printf("%1f", 6543.21);
7     printf("%10.3f", 6543.21);
8     printf("%10.3e", 6543.21);
9
10    return 0;
11 }
```

```
main.c:2:5: warning: incompatible implicit declaration of built-in function 'printf' [-Wbuiltin-declaration-mismatch]
2 |     printf("%f", 6543.21);
  |     ^~~~~~
main.c:2:5: note: include '<stdio.h>' or provide a declaration of 'printf'
6543.210000
/6.543210e+03
6543.21
/6543.2
6543.210
6.543e+03
...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console.
```

Д) Розглянемо застосування функції printf() для роботи із рядками.

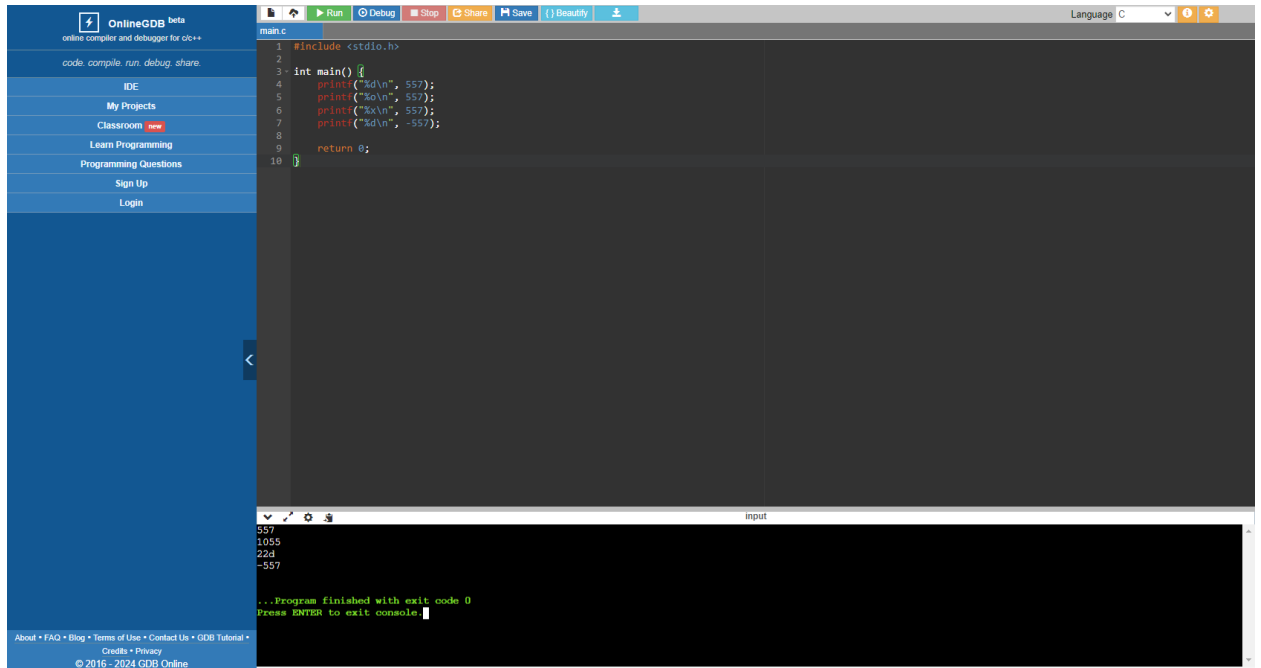


```
main.c
1 | #define riadok "čudová pogoda"
2 |
3 | int main() {
4 |     printf("/%2s/\n", riadok);
5 |     printf("%15.2s\n", riadok);
6 |
7 |     return 0;
8 | }
```

```
+++ | #include <stdio.h>
1 | #define riadok "čudová pogoda"
main.c:4:5: warning: incompatible implicit declaration of built-in function 'printf' [-Wbuiltin-declaration-mismatch]
4 |     printf("/%2s/\n", riadok);
  |     ~~~~~
main.c:4:5: note: include <stdio.h> or provide a declaration of 'printf'
/čudová pogoda/
č
```

```
...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console
```

Е) Розглянемо застосування функції printf() для перетворення дани

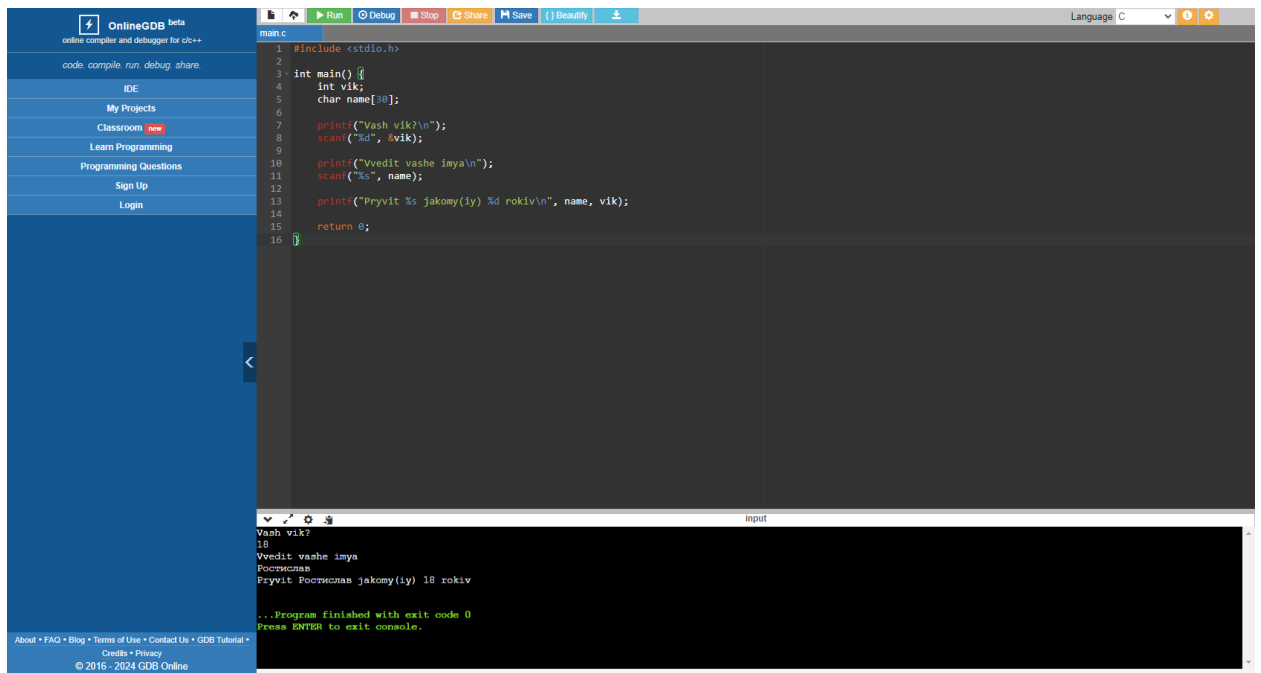


```
main.c
1 | #include <stdio.h>
2 |
3 | int main() {
4 |     printf("%d\n", 557);
5 |     printf("%o\n", 557);
6 |     printf("%x\n", 557);
7 |     printf("%d\n", -557);
8 |
9 |     return 0;
10 | }
```

```
557
1055
223
-557
```

```
...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console
```

Є) Розглянемо програму, що демонструє використання функцій `printf()` і `scanf()`.

The screenshot shows the OnlineGDB interface with a C program that uses `printf()` and `scanf()`. The code is as follows:

```
1 #include <stdio.h>
2
3 int main() {
4     int vik;
5     char name[30];
6
7     printf("Vash vik?\n");
8     scanf("%d", &vik);
9
10    printf("Vvedit vashe imya\n");
11    scanf("%s", name);
12
13    printf("Privit %s jakomy(iy) %d rokiv\n", name, vik);
14
15    return 0;
16 }
```

The console output shows the program's execution:

```
Vash vik?
18
Vvedit vashe imya
Ростислав

Privit Ростислав jakomy(iy) 18 rokiv

...Program finished with exit code 0
Press ENTER to exit console.
```

Ж) Наступна програма демонструє виведення на друк групи символів із припиненням роботи програми при введенні певного символу

The screenshot shows the OnlineGDB interface with a C program that uses `getchar()` and `putchar()`. The code is as follows:

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <conio.h>
3
4 #define STOP '!'
5
6 int main() {
7     char ch;
8
9
10    ch = getchar();
11
12
13 ml:
14
15    if (ch != STOP) {
16        putchar(ch);
17        ch = getchar();
18        goto ml;
19    }
20
21    return 0;
22 }
23
24
25 }
```

The console output shows the program's execution:

```
aaa
aaa
123
Привит
!
```

3. Оформити звіт.

Контрольні питання

1. Структура програми на мові C.

Програма на мові C складається з наступних основних частин: Директиви препроцесора (`include`, `define` тощо)

Функція `main()`, яка є точкою входу в програму

Інші функції, які викликаються з `main()`

Змінні, глобальні та локальні

2. Ідеологія організації операцій введення-виведення в мові C.

Мова C надає низькорівневий доступ до операцій введення-виведення, використовуючи файлові потоки. Основні функції: `scanf()`, `printf()`, `getchar()`, `putchar()`.

3. Синтаксис функцій `printf()` і `scanf()`.

`printf("format_string", args);`

`scanf("format_string", &vars);`

4. Основні типи форматів при звертанні до функцій `printf()` і `scanf()`.

`%d` - ціле число

`%f` - число з плаваючою комою

`%c` - символ

`%s` - рядок

`%x`, `%X` - шістнадцяткове число

5. Модифікатори форматів при звертанні до функцій `printf()` і `scanf()`.

`%5d` - ціле число, вирівняне по правому краю, 5 символів

`%.2f` - число з плаваючою комою, 2 знаки після коми

`%10s` - рядок, вирівняний по правому краю, 10 символів

6. Відмінності при застосуванні функцій `printf()` і `scanf()`.

`printf()` - виводить дані на екран

`scanf()` - зчитує дані з клавіатури, записуючи їх у вказані змінні

7. Застосування функцій `getchar()` і `putchar()`.

`getchar()` - зчитує один символ з клавіатури

`putchar()` - виводить один символ на екран

8. Пояснити зміст і обґрунтувати результати виконаних прикладів.

Програми демонструють використання основних функцій вводу-виводу в мові C: `printf()`, `scanf()`, `getchar()`, `putchar()`. Показано, як використовувати різні формати та модифікатори при виведенні даних за допомогою `printf()`, а також зчитування даних з клавіатури за допомогою `scanf()`. Також наведено приклад використання `getchar()` і `putchar()` для зчитування та виведення окремих символів.